

UDDEVALLA SKANSEN ROTARYKLUBB

Veckobrev från den 8 december 2022

Snart ”glimmar juldagsmorgon”, den 25 december känner vi. Inte lika många vet om den 25:e november. År 1999 beslöt FN att den 25:e november ska vara en internationell dag för avskaffande av våld mot kvinnor – *the Orange Day*. Fram till den 10 december ska föras en årlig kampanj mot våld mot kvinnor.

FN:s kampanj är global. Det är långt värre på andra håll. Vi kan tyvärr ta del av många rapporter om hur sexuellt våld används systematiskt i krig. I fotbollens Qatar och många grannländer beskärs kvinnors liv. I Iran mördas kvinnor som vägra bära slöja av regimens polis. Strukturellt våld, som är oerhört nedbrytande.

FN:s kampanj är också lokal. Därför möttes vi också här i Uddevalla den 25 november. Vi måste få många fler att förstå.

I teorin har mäns våld mot kvinnor alltid fördömts, i alla tider. I Njals saga från Island, finns en berättelse hur det kan gå för den som slår en kvinna. Gunnar på Lidarende slog en gång sin fru. När hans fiender långt senare anföll, försvarade han sig först med yxa. Sedan med båge tills strängen brast. Då bad han hustrun Hallgerd tvinna en ny av sitt hår. Hon svarade: minns du örfilen, Gunnar? Hon sa alltså nej. Hon tvinnade ingen ny sträng. Sagan säger att för den som slår en kvinna kan det gå illa.

Redan från i Alsnö stadga från 1280 fanns lag om kvinnofrid. Den gode riddaren skulle beskydda jungfrun. I verkliga livet är det ont om riddare, men gott om troll och berusade drakar.

Inte förrän 1734 förbjöds mannens rätt att aga sin fru. 1864 kriminaliserades hustrumisshandel. Men vilken kvinna vågade då anmäla? Inte förrän 1982 kom hustrumisshandel att falla under allmänt åtal. Först då kunde alla anmäla till polis och åklagare. Vi fick tillbaka begreppet *kvinnofridsbrott* i lag år 2000. Det är bra att lagar stiftas. Det gör att förövare kan ställas till ansvar och lagarna påverkar samhällsmoralen. Men lagar är inte starkare än opinionen. Går du mot rött ljus?

Det har tagit tid med kvinnans rättigheter. År 1926 kom Rotary till Sverige. Först 1982 fick kvinnor bli medlemmar i Rotary och det var efter ett domstolsbeslut i Kalifornien!

Det går framåt men det behövs mer än lag, vi behöver också opinion. Vi ska aldrig, får aldrig glömma Fadime och Pela, mördade av sina egna familjer. Pela Atrhosi 19 år, mördad 1979, Fadime Sahndal 26 år, mördad 2002. Mördade av män utan heder.

Illa är det våld som kvinnor drabbas av på allmänna platser av okända förövare. I mörkret, mitt i natten, på krogen, på väg hem från jobbet, att inte känna sig trygg på vägen, att bära den malande oron.

Riktigt illa är det våld som kvinnor drabbas av i hemmet, i en nära relation, från mannen, fadern, brodern, rent av de egna vuxna barnen. Om natten, på dagen, bakom hemmets stängda dörr. Att inte få känna sig trygg ens inom hemmets fyra väggar, när *mitt hem blir min sorg*.

År 2021 anmälades 38 700 fall av misshandel där den utsatta var bekant med den som slog. 81 % av de kvinnor som anmälde misshandelsbrott var bekant med förövaren. Mörkertalet, de oanmälda brotten, är mycket större. Under 2021 anmälades färre än 10 % av brotten. 2021 miste 19 kvinnor sina liv i en parrelation.

Verkligheten är värre än statistiken. Varje siffra representerar en individ, en kvinna. I november 2019 var Vilma i Uddevalla en av de kvinnor som mördades - av en man som påstod att han älskade henne.

Alla de utsatta känner verkligheten bakom talen. Hennes kropp visar märkena efter slagen. Hennes tankar bär smärtan, minnena och oron. Allt våld - fysiskt eller med ord om krav på kläder och vandel - förtjänar att beläggas med skam. Men *det är inte den drabbade som ska bära skammen*. Eftersom det är så ont om riddare måste vi alla bli vakter mot våldet. Fördöma våldsverkarna, de svaga män som slår kvinnor.

Det är vår gemensamma uppgift att fostra killar och tjejer, män och kvinnor att ta avstånd från män som tar till våld mot kvinnor.

Det är vår uppgift att uppmärksamma den Orange dagen!

Inte bara mellan 25 november och 10 december.

Inte bara en av 365 dagar utan även de andra 364 dagarna.

Sätta stopp för våldet mot kvinnor - oavsett från vem, oavsett var.